

Marinko Perušić
Karlovac

RJEČNIK ČAKAVSKOG NARJEČJA OPĆINE DUGA RESA I KARLOVCA III. DIO

UDK 800.87.801.3

Rad primljen za tisak 5. svibnja 1990.

*»Vita, vita
Štampa naša gori gre!
Tako ja oču,
da naša gori gre . . .*

*Zapis žakana Jurija iz Roča od 26. VI. 1482.
U Misalu kneza Novaka, str. 270. d*

A

abrikat	— dovoditi u red (Brest)
ajda	— heljda (Brest)
ajngel	— andeo (Brest)
aldomaš	— svečanost povodom postavljanja krova (Brest)
altovat	— zaustavljati
ampidekl	— jastuk na kojem spava dojenčad, pravokutna oblika. Donji dio se podvrne i previje preko tijela djeteta, te poveže i učvrsti trakama.
anako	— onako (Brest)
andrléknit	— baciti bilo kuda (Brest)

b ^o ljšat	— dobivati u težini (uglavnom se to odnosi na dom. životinju) (Brest)
b ^o vat se	— 1. bosti se, 2. mučiti muku s čime, imati problema (»b ^o šem se s t ⁱ mi vr ^a t ⁱ m i n ^e m ^o rem i 'nikak ^o r otkl ^e nt«)
božićnica	— jabuka koja se daruje za Božić (obično djevojka mladiću, baka unučadi, ili domaćini gostu za Božić)
br ^a dvić	— bradva s većom drškom
br ^a nža	— banda, razbojnička skupina
br ^a nje	— poštapalica (u smislu — brate — »e bilo je to dok sam ja bil ml ^a ji, br ^a nje. . .«) (Brest)
branjen'ca	— obična grana koja označava zabranu napasanja stoke na nekom dijelu zemlje, imanja (Brest)
brd ^a ćak	— brežuljak (Šćulac)
br ^e borit (br ^e berit)	— kukati, jadikovati na glas (Brest)
br ^e nzar	— kočničar
br ⁱ žd ^a l'ca	— zviždaljka
br ^u sa	— oteklo kravlje vime, u vrijeme kad se krava teli
brv ^a nje	— brvna (Brest) / množina/
b ^u gar't	— jako plakati
b ^u rgat	— snažno, jako miješati (jelo npr., ili žbuku pri zidanju) (Brest)
b ^u za	— skorup na kravljem mlijeku (Mekušje)

C

c ^a par't	— jako teći, šikati (krv) (Brest)
c ^a pat	— gaziti ne pazeći gdje se staje
c ^a p'ca	— metalni nosač vrata
cav ^a rika	— loša rakija i vino (Brest)
ceko	— brbljavac, lajavac (Brest)
c ⁱ kn't	— puknuti (staklo)
c ⁱ nac	— procjenitelj štete u polju (Brest)
c ⁱ tranje	— vrsta narodne igre sa stabljikama bujadi (Netretić)
c ⁱ trat	— podrhtavati rukama i nogama bezvoljno u nesvijesti (Brest)
cm ^o la	— bala iz nosa (Brest)
c ^o ljtat	— pažljivo slagati, osobito novac (Brest)
cucinac	— pas, od milja, psić

cūcmara	— loše vrijeme, mećava, snijeg (Brest)
cūkn't	— malo doliti (»cūkni mi još malo u čašu...«) (Brest)
cūndra	— prosta krpa za brisanje (Brest)
cvākast	— nepodignut (kruh) (Brest)
cvībok (cvībak)	— dvopek (Zvečaj, Brest)
Cvītna nēd'lja	— Cvjetna nedjelja (nedjelja uoči Uskrsa)
Cvītni cēdan	— tjedan uoči Cvjetne nedjelje
Cvītnica	— Cvjetna nedjelja

Č

čābrica	— manja bačva
čāmit	— potmulo boljeti (»zub me čāmi«)
čāndrljat	— govoriti gluposti (Brest)
čāzba	— proslava, gozba, čašćenje (Brest)
čegār't se	— opustiti se, podići noge, izležavati se polugol
čemēr't	— kukati, jadikovati, tugovati (Brest)
čēpn't	— čučnuti
česnōvka	— 1. domaća, svinjska kobasica, koja se najčešće jede kuhana, 2. češnjovka
čēz	— kroz (Brest, Šćulac)
čīp	— komadić crijepa (Brest)
čīslo	— krunica brojanica (Brest)
čmūrit se	— srditi se
čōjek	— čovjek (Jankovo Selišće)
čōrojčar	— koledar, pjevač božićnih pjesama, čestitar (Šćulac)
čōvk	— čovjek
črēz	— kroz (Brest)
črīšnja	— trešnja (Brest)
črmpat	— trgati kruh rukom (Brest)
čīvere	— široke ljestve za nošenje raznog tereta (Brest)
čmōkat se	— ljubakati se, cmakati se (Brest)
čūbit	— samovati negdje po strani (Brest)
čūckat	— umilno, potihlo se razgovarati i dogovarati (obično bračni drugovi koji žive u slozi), u prenesenom smislu može značiti i snovati što, rotiti se
čūkn't	— dati skrivečki, odvajajući od usta (»špārali su, al' mu je čūknla malo mesa da otac ne vidi . . .«)
čūtiti	— predosjetiti (»cūcak čūti gazdu . . .«) (Brest)

D

debelišće	— donji i podzemni dio kukuruzne stabljike
dĕlatnji	— radni/pridjev/ (Brest)
dĕlo	— rad, posao
dĕvetodanka	— bura koja puše 9 dana, i to obično krajem ožujka
dĕčar	— odrasli čovjek koji se voli igrati s djecom (Brest)
divānkāt	— potihogovaratati
dlĕn	— mahovina na slapu (Mala Švarča)
dobĕštĕlovat	— nabaviti
dōdat	— često kome dolaziti i dosadivati («kolači mi baš ne dodaju . . .») (Brest)
dogomānj't	— razgovarati, dogovarati (Brest)
dōjkinja	— krava muzara (Brest)
dokāzat	— 1. objasniti 2. uputiti na koga, upozoriti na koga ili što («dokāzal mi je brat za Marka da ga se tri- bam čuvat») (Brest)
dokažĕvat	— objašnjavati
dokōnčāt	— utanačiti (Brest)
dokūrlat	— povratiti se (pogrdno) (Brest) («ošal je u selo, al je brzo dokūrlal nazad jer ga baš nisu lipo dočekali . . .») (Brest)
dōladnjica	— podsuknja (Brest)
dōma	— kući/dativ/ («idem dōma») (Brest)
donāшат	— donositi
dōtičan	— uvredljiv (Brest)
dotūc se	— jedva dočekati smrt («dugo je bolōval al'se neka- ko dotūkal smrti») kao spas od muka (Brest)
draĕgovit	— bogovetan («čul sam celu draĕgovitu noć») (Brest)
drānčit	— 1. iziskivati 2. često tražiti poklon od koga («nĕ morem dūrat od te dice, stalno me drānčiju») (Brest)
drĕdnjit	— grmiti, praskati, pucati
drĕska	— proljev (Brest)
driskāl'ca	— proljev (Brest)
drĕskāt	— imati proljev, meku stolicu («krava se zadrĕska- la») (Brest)
drōbljanki	— iznutrica (svinjska, pileća)
drobljārija	— iznutrica (Brest)
drūgač	— drugačije (Brest)
drūgud	— drugdje
drūžben (zdrūžben)	— društven (Brest)

drůžinč̣e	— član obitelji
drůž'na	— obitelj
dřvlje	— drveće
dugovat	— slaviti, pirovati
dũndača (dũnda)	— jaka, nezgrapna žena
dũševan	— osjećajan, dobrodušan
dũš'ca	— posebna vrsta svijeeće, koja se obično stavlja na grob
dũšan	— mirisan, koji vonja, ili miriše po bačvi («dũšna bačva, dũšno vino . . .«)
dvůjbit	— dvoumiti, biti u nedoumici
dvůjcat se	— račvati se («put se 'vaj dvůjča«) (Brest)

Đ

đakan	— učenik
đikljat	— skakutati

E

egžamen	— bukvića, vika, oštra kritika (Brest)
erbo	— jer (Jankovo Selišće)

F

fabrikant	— radnik u tvornici
fabrikantica	— tvornička radnica
Fajsmarija	— (vjerski) pozdrav (Hvaljen Isus i Marija) (Brest)
fajtat	— vlažiti
filjerka	— djevojčica koja voli pospremati, koja je vrijedna (Brest)
finkat	— dotjeravati, raditi što težeći savršenstvu, raditi fine, precizne poslove («ona voli finkat oko kolača«)
flašinj̣e	— grumenje zemlje s malo trave odozgo /mn./
fõjsat se	— kurvati se (Brest)
fõrat se	— kurvati se, provadati se (Brest)
forcunat se	— 1. provoditi se 2. vozati se (Brest)
frãkljić	— čašica za rakiju (nekad u obliku umanjene litrice)
frãndat se	— svađati se (Šćulac)
frãntit	— trnuti, kvariti vatru («nẽmoj frãntit õganj«)
frđekter	— hajduk, lopov

frěnt	— skitnja
frěntar	— skitnica, lotalica
frěntat	— skitati se (Brest)
frěntit	— vikati hodajući amotamo (Brest)
frěskat	— treskati, grmjjeti, praskati, pucati (Brest)
frk	— zvrk (dječja igračka)
frkent	— blesav, sulud (Brest)
fršlog	— drveni sanduk za brašno, žitarice, čiji je poklopac do pola fiksiran, a pola se može otvoriti
frštit	— razumijevati, shvaćati, mariti za što
frucat	— ljutito galamiti, govoriti, siktajući, ljuteći se
fuga	— pundža
fuljak	— naviljak (sijena)
furit	— na brzinu kuhati puno radeći oko toga (obično za kakve iznenadne goste, za proslave, u žurbi)

G

gäljat se	— skidati odjeću, razgolićavati se, zadizati suknju (Brest)
gämil'ca	— kamilica (Brest)
gëpit	— uhvatiti, ukebati (1) — ukrasti (2)
glämlja	— cjepanica (odrezana pilom) (Brest)
glëdalce	— zjenica (Brest)
glöpsat	— glodati (Brest)
Glüşni ćëdan	— tjedan koji u vjerskom kalendaru prethodi Cvjetnom i Velikom tjednu
gnojčän'ca	— đubrište (Brest)
göba	— 1. nejestiva gljiva 2. gljiva koja raste na hrastovom deblu (Brest)
göjan	— napredan, koji buja, raste (Brest)
gömbat se	— muku mučiti čime, imati okapanja oko čega
göst	— osoba koja se rado ugosti za Božić, obično dječak. Što dulje ostane, to bolje, jer će godina biti bolja, rodniija, kokoši će nesti više jaja, i slično.
grdeš	— naprava za češljanje vlakana konoplje (Jarče Polje)
greštäljka	— naprava za gnječenje («grëštanje») grožda (Brest)
grëzav	— krezub (Švarča)
grgljat	— ispirati tekućinom, vodom grlo, zadižući glavu, proizvedeći karakteristične zvukove, poput kloko-

- grīva — tanja. Običavali su to raditi svakog jutra stariji ljudi, ili drugi.
- grljānak — međa između susjednih njiva, livada, a koje su na padinama brda i na bitno različitim razinama
- gūci — grlić boce (Brest)
- gumelēzl — svirači uopće
- gumenjāk — ljepilo za gumu i drvo
- gūno (gūvno) — zaprežna kola s gumenim kotačima
- gūnjkat — gumno (Brest)
- gūrlat — 1. potiho govoriti, govorkati (»gūnjka se da će bit rata«) (Brest)
2. gurkati štapom poput paka komad drveta u igri »kūtkanja« (Mala Švarča)
- gūrlat — jesti punim ustima (Brest)

H

- hājtat — mariti (Brest)
- hērlav (ērlav) — uvijen (»hērlav pod«, »on je malo na ěro« — udaren je, luckast)
- hīngav — boležljiv, osjetljiv (Rešetari)
- hīnjkat se — nuditi se, udvarati se, namještavati se zadirkujući (»cura se dečku hīnjka«) (Brest)
- hīpovi — trudovi kod dom. životinje (Brest)
- hīrit — slabo rasti, slabo napredovati (Jarče Polje)
- hīža — 1. kuća (zapid općine)
2. velika soba
- Hīvacka — Vrsta drmeša u Prilišču i Bosiljevu i okolici (blizu Slovenije dakle)

I

- īpomali — pomalo, bar malo (Brest)
- iscvīrat — iscjedivati mast pri pravljenju čvaraka
- isčījat — istući, natući
- īskada — otkada (Brest)
- iskōlt se — neočekivano se dogoditi, izroditi se u neželjeno (Brest)
- īspadan — prevrtljiv
- ispāšćen — pakostan, napastan (bolesnik)
- ispāščit se — postati pakostan u dugoj bolesti i ljut sam na sebe
- ispodmāk'n't — izmaknuti (»ispdmāknl mi je stōlac«)

isšimfat	— izgrditi
istebalj't se	— istegnuti se, napuhnuti, naduti se (»krù se iste- bàlj'l« — prilikom pečenja izašao iz tepsije)
izaprat	— isprati
izavrit	— navaliti na koga verbalno, vičući (Brest)
izipran	— ispran
iziprat	— isprati
izdelat se	— naraditi se
izdirat se	— izderavati se (»zâč se izdirješ nâ me?«)
izgibat	— čeznuti, žudjeti za čim
izim	— osim (Brest)
izjilan	— izbirljiv u jelu
izlincivat se	— jako plakati
izmačat	— skupiti 33 boda u kartaškoj igri »Šnaps«
izmetan	— prevrtljiv (Brest)
izmetnit se	— izlagati se, naći dobar izgovor (Brest)
izmir't	— izmjeriti
iznašat	— iznositi, istovarivati
izpizmit se	— zamrziti bez razloga (Brest)
izrizikat (se)	— izoštriti (se) (Brest)
izrustit se	— istresti se (npr. otac na sina, ili kiša na zemlju) (Brest)
izvâjat	— izvesti, izvoditi
izverugan	— krivudav, iskrivljen
izvid't	— proniknuti, sve saznati
izvoščit se	— pomokriti se javno i obilno
izvrăcat se	— izvrtati se
izvrătljiv	— koji je sklon izvrtanju
iža	— 1. kuća (istok općine) 2. velika soba
ižâjfat	— nasapunati (Netretić)

J

jargáč't se (jaskâr't se)	— navlačiti se, natezati se (obično se odnosi na dje- vojku i mladića koji čas hodaju, a čas su u svadi) (Brest)
jětika	— jad, bijes (»üvatla ga jětika«) (Brest)
jíšče vülje	— jestivo ulje (Brest)
jokëtat	— jaukati, plakati (Brest)
jüfra	— djeвица (pogrdno) (Brest)
jürdel't	— jurcati (Brest)

K

káčjak	— područje puno zmija
kalafúrit	— ložiti, peći
kālica	— noćna posuda
kāndrva	— neravno, kamenito zemljište (Brest)
kāntriga	— stolica
kāsāt	— sjeći, nadebelo rezati, nasjeći (»nakāsāl si taj špek tako debelo . . .«)
kāsinske vriće	— vruće od jute (Brest)
kasūn	— sanduk
katarinčica	— tratinčica (<i>Bellis perennis</i> L.)
kěžlan	— praščić (Brest)
kěžlav	— kratkonog (Brest)
kěžmić	— praščić, odojak
kinč	— nakit (Brest)
kinkekljin	— konjske žvale (Lipa)
kinjara	— kućerak, kolibica (Brest)
kišić	— cjepanica (Lipa)
klājše	— klasje (Brest)
klāta	— skitnica
klīpa	— komad (»nimam ni klīpe drveta pri iži«)
klīpičāt se	— stiskati se, gužvati (»nějdem nā 'naj pir, bit će pu-no ljudi, pa mi se neće klīpičāt«)
klōbučar	— proizvođač šešira
klūpi	— klupe (Brest)
kljōnkat	— bučkati (voda u boci »kljōnka«) (Brest)
kljūvat	— 1. kljunom probijati (»pile se prokljūje« iz jaja) 2. imati napadaje bolova (»kljūje mi u prstu«)
knjāpav	— bez prstiju
knjāpavac	— nespretnjaković
knjāp'ca	— žena bez prstiju
kōčak	— svinjac (Brest)
kōj	— tko
kōldat	— udarati, praviti buku
koldēnjat	— udarati, bučiti (Brest)
komār	— komarac (Brest)
kontārica	— žena koja nosi mlijeko (Brest)
kōntar't	— nositi mlijeko (Brest)
kontrāba	— sobičak, soba za samca (Brest)
kontrljat	— kotrljati (Brest)

kōškat se	— blago se svadati (Brest)
kotâkat	— kotrljati
kōvrat (se)	— teško raditi, puno hodati (»al se nakōvral dok se ispr̃t' 'l gōri«) (Brest)
kōzaljka	— ploča za igru »kōzanja« (igra mlin)
krâjcat se	— mimoilaziti se
krâjčir't	— stati ili šetkati po strahi (Brest)
krč	— grč (Brest)
krèljto	— krilo (ptičje, kokošje)
krèljut (krèljuta)	— krilo (Stative)
krèna	— zaleđen sloj snijega poslije padanja kiše (Brest)
krīs	— krijes (Stative)
krīsīt	— kriještati, galamiti kriještavo (Brest)
krīvast	— krivonog
krīvat	— krivudati, zaplitati
krīžac	— križić koji se nosi oko vrata obično
Križeva	— Spasovo
Križi	— Spasovo (Prilišće)
križogledast	— razrok (Brest)
krōf	— krafna, uštipak
křtača	— vrsta krupne zmiје koja zalazi u krtičnjake
křtožt se	— prevrtati se u snu (Brest)
kržljat	— kronično kašljucati (Brest)
kūcat se	— goniti se (kuja) (Brest)
kūčal	— metalni, a prije drveni klin kojim se učvršćuje jaram (Brest)
kūfrin	— bakar (Brest)
kūkac	— bolno, gnojno mjesto na tijelu (obično oko nokta)kūkolja — dar koji kumče dobiva od kuma (Brest)
kūlješa	— debeljko, trbonja
kundekat	— tući, mlatiti
kūndrav	— duge, nepočešljane kose
kūndre	— uvojcī /mn/ (Brest)
kupíćak	— dobra trgovina, dobar pazar (Brest)
kurteširat	— prkositi, inatiti (Brest)
kurvēžljiv	— puten, frivolan
kūs	— kratki trupac (Brest)
kūsa	— žena »bez« stražnjice (Brest)
kūsat	— kratak (Brest)

kušánjak	— trtica (Brest)
kùtlat	— miješati (pogotovo jelo)
kùzit se	— izležavati se (Brest)
kùverta	— koverta (Brest)
kvãrtir	— župnikov stan (Brest)
kvřcat	— prljati obuću putem, nanesti deblji sloj blata na cipelu ili nogavice
kvřčit	— kvočka kvoca, a kad joj se približimo onda »kvřči« (promijeni način glasanja, koje je sad kriještavije)

L

lãcvat	— hodati (Brest)
ladãrice	— pjevačice ivanjskih pjesama
ladět'na	— hladetina (Brest)
lãdvica	— vrsta škrinje s ladicama (Brest)
lakòm'ca	— drvena posuda s jednim drškom i otvorom na dnu, pa služi i kao lijevak, najčešće u vinogradarstvu
lãncat se	— stalno ići za kime, ne odvajati se, pratiti
lãš	— 1. lijenčina (Brest) — 2. lijen, trom (Brest)
lãuber't	— krasti (Brest)
lãufat	— skitati, lutati, skakati
lãzarast	— slabih nogu, ili bez njih
lãžca	— osoba koja laže
lëmprat	— šepiriti se u haljini, suknji, okrećući se i vrteći oko sebe
lêrga	— klimavac, klimava stvar, koja je sklepana zbrda-zdola
lês	— konstitucija, konstrukcija, pasmina (»slabeg je lësa)
lësica	— rešetka u pećnici, ložištu (Netretić)
lëstine	— desni (Brest)
lëšćka	— šiba od lijeske (Brest)
lëtrka	— električna struja, svjetlo
libnica	— okrugli božićni kruh
libnjak	— okrugli božićni kruh (Brest)
licat	— debeo u licu
livat	— lijevati
linost (lënost)	— lijenost
lôga	— postelja (Brest)

lõhatna	— varljiva, dobra na prvi pogled samo (odnosi se uglavnom na žitarice) (Brig)
lõmbura	— vrsta posude (uz Kupu)
lõn't	— zaudarati
lõpsat	— požudno, proždrljivo jesti
lõvatna	— varljiva, dobra na prvi pogled
lũbina	— glavonja (Brest)
lũcen	— šiba u luku savijena iznad kolijevke (Brest)

M

mãbit	— mamiti (Brest)
mãcica	— pupoljak jedne vrste vrbe
mãč	— 33 poena u igri »šnapsa«
mãčkanje	— kočenje
mãčkat	— kočiti (sanjke, zapr. kola)
mãcava	— maćeħa
mađufirat	— stupati šepireći se
mãja	— deblo što se za 1.V. podizalo ispred crkve (pogansko-religiozni običaj) (Netretić)
mãjke bõže pãs	— dúga
Mãla mãša	— Mala Gospa (8. IX)
mãmsat	— požudno jesti
mãncat	— jesti (Netretić)
mãšljín	— mašna, ukrasna vrpca na ženskoj bluzi, u kosi, ili na grobu (u tom slučaju crna, u obliku obrnutog slova V) (Brest)
mãvčat	— mijaukati
mëč	— mač, duži nož (Stative)
mëra	— mjera (»natoči mi na mëru«)
milostívan	— sažaljiv, dobrog srca
mĩšina	— mijeh (Brest)
mlãdež	— madež
mladëžljív	— posut madežima
mlínac	— razvaljano tijesto (Brest)
mõć	— potihò prigovarati, spoçitavati, gundati (Brest)
mrcilĩšće	— groblje za marvu (Brest)
mřlac	— mrtvoizleženo pile (Brest)
mřmlje	— drvca za potpalu (Brig)
mřndel't	— mrmljati, gundati
mrvãč	— priručna naprava za krunjenje (»mrvljenje«) kukuruza

mũčan	— 1. — koji se muči, koji je radin 2. — (»mât je díteta mũčna, jer ga s mukom podiže« — dakle ona je njega »mũčna« — vrlo specifičan oblik) (Brest)
mũća	— tele (Stative)
mũčan	— telac (Brest)
mũjo, mũjan	— glupan, tikvan
mũkotprda	— muktaš, eksploator (Netretić)
mũlac	— glupan (dakle ne u onom značenju kao u Primorju)
mũrgav	— mutav (Brest)
mũrlav	— glup, tup (Brest)
mũrleša	— glupan, tikvan
mũšno /prilog/	— mučno (Brest)
mũzika	— usna harmonika

N

nabãdat	— izazivati, provocirati (»pripovída o Jivi al smĩrom nabãda nã me«)
nablizi	— blizu
na blint	— na slijepo (»izvãdi jednu kartu na blint«)
nabljũš't	— naliti vode do vrha, puno (Brest)
nãbok	— na stranu (Brest)
nãborac	— dovratak (Brest)
nabrkat	— nahuckati
naçãndrat	— nagrđiti, nakititi bez ukusa, napriçati gluposti
naçekívat	— iščekivati
naçijjat se	— dobro se najesti
naçmũren	— namrgođen
nãdoban	— pogodan, povoljan
nadomítat	— nadometati
nafrćkan	— nakovrčan
nagõdit	— pogoditi
nagrãžat se	— groziti se (Brest)
nagrnjévat	— ogrtati
nakãsat	— na grubo narezati kruha, slanine i sl.
nakinçat se	— nakinđuriti se
naklõn't	— dati komu što zbog naklonosti koju osjećamo
nakõvrat se	— nahodati se (Brest)
nalêkn't	— nasloniti, privremeno postaviti (Brest)

nalígat	— nalijegati
namân't se	— slučajno svratiti, — namjeriti se, nadoći, namjestiti se, podmetnuti se »namân'la se na đobrog děčka«, naučiti se komu stalno dolaziti i dosađivati (»zâč se 'nâj têtac baš nâ nas namân'!?)«
namětn't	— nabaviti, pridodati (»namětni još jednu jâb'ku na 'rupu«) (Brest)
namisli	— u mislima
nâ'mpast	— na um pasti (»nâmpalo mi je pit zděnce vode«) (Brest)
nanâšat	— nanositi
na osmâkcije	— na tren (Brest)
nâpak	— naopako (Brest)
napěr't se	— uputiti se
napopâstit se	— dosađivati komu, namatati se, popesti se na vrh glave, dozlogrditi
naprč't se	— uvrijediti se, dići nos
na rûke	— ručno (»děla na rûke«)
nasâjat	— postajkivati (»ja kôpam tršće, a rodâk smîrom nasâja oko mene«) u šetnji (Brest)
nâseć	— ne stići sve napraviti (Brest)
na splâvcije	— ovlaš, površinski grabiti i uzimati (Brest)
nâstavak	— vrsta vrše za riječne ribe
nastâvit se	— namjestiti se ispred čega
našîskat se	— napiti se
našpîjat (koga)	— spaziti, primijetiti, uhvatiti na djelu (»pôkral mi je cěli vrt, al našpîjat ću ja njega«)
naštâl'j't se	— postaviti se tako da se smeta drugome (Brest)
naštrâj't	— nastri slamom (Brest)
natěpst se	— dosađivati, nametati se kome, namjeriti se na koga i ne dati mu mira, dodijavajući svojim dolascima ili prisutnošću
natrěljkat	— pripremiti s puno pažnje i truda (»tâko je dobro natrěljkal trěšćice pa se ôganj ôdma uvâtl«)
nâtrošan	— sklon bolesti, osjetljiv, boležljiv (Brest)
nâvada	— običaj
nâvarna(o)	— 1. posna, slaba (zemlja) 2. nemasno, neslano (jelo)
nazâdnje	— 1. najzad, konačno 2. na kraju
nazvîstit	— navijestiti (Brest)
nažěrat se	— napiti se

nědelo	— nerad (Šćulac)nědušljiv — koji često ostane bez daha, astmatičan, prsoboljan
něduvi	— astma (Brest)
něte (3. lice jedn.)	— neće (Mostanje)
něva	— nevjesta (Jankovo Selišće)
nezăstupan	— neuračunljiv, luckast
nĭkoj	— nitko
nĭspret	— šatorsko krilo, pokrivalo, pokrivač kojim se prekriju zatvoreni vrtovi (Švarča)
nĭzdragu	— nizbrdo (Brest)
nĭseća	— trudna
nĭtrĭt	— duboko promišljati, ne znajući što bi, dvoumiti (Brest)
nĭvat	— nokat (Novaki)
nĭtrac	— spolna žlijezda u konja (Brest)

O

obăb't se	— poroditi (Brest)
obăjat (obhăjat)	— obilaziti
ôbarski	— silno, jako, istinski, svim srcem, od srca, srdačno (»ôbarski me pozvala kod sebe«) (Brest)
obdăn'ca	— dan, popodne (»bolje jedna podrăn'ca nego cela obdăn'ca«)
obil'ne	— oguljene kore voća, povrća
obiljen	— objeljen
obĭsĭja	— objest
ôbor	— ograđeno dvorište (Brest)
obrŭb'ca	— nabor na »krĭlima« (suknji) (Brest)
obrŭn't se	— okrznuti se o što (Brest)
ôbrv	— rub kod oranja (na granici njiva) ili šivanja (Brest)
obšăncat	— omediti (Brest)
ocĭdit	— ocijediti
ôcidnica	— zamašćena voda u kojoj se kuhaju žganci, a služi za pripremanje juhe
ocĭmat se	— otrcati se, pohabati
ocofat se	— pohabati se, otrcati
ôcvarak	— čvarak (Jarče Polje)
odăbat se	— 1. odbijati se čega, odbacivati (ideju, prijedlog i sl.)

odborāv't	2. skidati sa sebe dlake, buhe, prašinu, blato — odvići se čega, zaboraviti ono što se prije znalo (Brest)
odbrkn't	— ojačati, odrasti
odiljenik	— član zadruge (obitelji) koji se odijelio (Brest)
odlën't	— udaljiti se, otrprnuti (»sve su se bolesti od mene odlën'le«) (Brest)
odmadufirat	— odstupati ljutito i otići
odmân't se	— udaljiti se od koga, više mu ne dolaziti (»Jiva se odmân'l od mene«, »Jâna se odmân'la od dëčka«)
odmëkn't	— omekšati
odpîtat se	— odreći se
odrin't	— odgurnuti
odsûtit se	— odlučiti se (npr. na put ili neku važnu odluku)
odučkëvat	— otpuhivati poslije dobrog, obilnog jela (Brest)
öduga	— dug
odûren	— gadljiv (Stative)
odûrit	— otjerati od sebe, odbiti svojim postupcima (»odu ^ñ ril je ženu«) (Stative)
odväd't	— odijeliti, izabrati (»odväd'l je bolje šljive za pekmez«)
ögn't se	— ugnuti se
ögnjišće	— dio vrta u kojem se sadi kupus, a prije toga se popali vatrom (Barilovički Cerovac)
ogücvan	— pretoplo obučen (Brest)
ogücvat se	— natrpati odjeće na se
ogvâždat se	— okolišati (»ogvâžda se oko jîla, bi-ne bi«)
ökna	— prozori
okobač't	— obujmiti nogama, objašiti (Brest)
okolovřc	— naokolo (»svud okolovřc su oni«) (Brest)
okömcije	— okomito (Brest)
ömejak	— međa, granica
omírat	— odugovlačiti (Brest)
öndaka	— onda
öparina	— sparina
opâst se	— prežderati se trave
oplëjat se	— oslabjeti od napornog rada, izmučiti se (Brest)
öpřta	— impovizirani konopac, od platna, odjeće (Brest)
öpsat	— raditi po cijeli dan, naraditi se, mučiti se oko čega
örijača	— gibanica od oraha (Brest)
orudälje	— poljoprivredni alat i naprave (Prilišće)

oslân't se (zasôl't se)	— 1. pojesti što slanog 2. utoliti glad, prigristi što čvršćeg
oslip't se	— dati se zavesti, zaslijepiti (»oslipla se s tim fakinom i udat će se za njega«) (Ščulac)
ôsoka	— sok koji izlazi iz mesa prilikom pečenja (u Primorju je to »šug«)
osûmljen	— osumnjičen
ošćukâtit (ošćukâstit)	— ušiljiti
ošmŕnjav't ošmrljâv't)	— prehladiti se (Brest)
ošpûr't se	— ojanjiti se (Brest)
otâl't	— otopiti
otašćâk	— prva jutarnja rakija (Vučjak)
otćěškat	— otjerati
ôte (3. lice jedn.)	— hoće (Mostanje)
otkôvrat se	— otkrivati se, biti neraspoložen za posao i umoran pa se naglo prenuti i postati orniji (Brest)
ot ^a al't	— otopiti
otašćâk	— prva jutarnja rakija (Vučjak)
otćěškat	— otjerati
ôte (3. lice jedn.)	— hoće (Mostanje)
otkôvrat se	— otkrivati se, biti neraspoložen za posao i umoran pa se naglo prenuti i postati orniji (Brest)
otprâv't	— otpremiti
ôtrt se	— obrisati se
ôvsica	— rupica za dugme na kaputima, na košulji (Netretić)
ožvâlat	— namjestiti konjima metalne žvale

P

pacikat	— predbacivati spočitavati, ljutiti se na koga (Brest)
pâjšak	— loš, nepošten čovjek, pasjak (Brest)
palesâki	— kolci poredani jedan do drugoga koji tako čine plot (palisade) (Brest)
pâlja	— hrpa (Brest)
paprikôvat	— pabirčiti (Brest)
pârošak	— izdanak na vrhu kukuruzne stabljike (Brest)
pâtrit	— sljedovati (»pâtri te kopanje« — slijedi te, dužnost ti je) (Brest)
pâvenka	— vijenac za mladu (Brest)
pâvuzce	— pazuh (jednina, a množina »pâvuzca«) (Brest)

pãzdac	— ispuštanje plina («přdac je smìj, pãzdac je grij») ali nečujno
pěckanje	— narodna igra s pet kamenčića. Određen broj ih je na zemlji, a jedan se baca u zrak. Pritom se nastoji uhvatiti što više onih na zemlji i na kraju onaj peti prije no što padne na zemlju.
pěcat	— pamtiti, shvaćati («u jedno dõba dite počne pěcat») (Brest)
pělešav	— dugokos (Brest)
pēnda	— naprava kojom se pokreće tkalački stan, nalik pedalama (Brest)
pendũljkat	— pomalo tepati («dite pendũjkaŕ») (Brest)
pěrit se	— zbivati se, događati («on i sam ne zna kaj se iz njeg pěri» — tj. ne zna što se s njime zbiva) (Brest)
peršõna	— vrlo ugledna osoba
pěstilja	— žena koja čuva djecu
pětlja	— prošnja, prosjačenje
petljãćit	— raditi što bez volje i nestručno te nespretno
pětljat	— moljakati, prositi
pĩcna	— pitka (Brest)
pĩjavka	— pijavica (Brest)
pĩka	— točka
pĩkica	— točkica
pĩknja	— točka
pĩnca	— podrum (Brest)
pĩrgav	— pjegav
pĩšaka	— mokraća
pĩzma	— mržnja
pĩzdra	— znatiželjnica
pĩzdrít se	— uporno gledati, piljiti
plãt'na	— oplata (Brest)
platon	— široka i jaka daska koja čini dno zaprežnih kola
plavíc	— slaba rakija (Brest)
plěšast	— gol, neobrastao (Brest)
plēntrat	— zaplitati jezikom, lupetati koješta (Brest)
plõč	— odjednom, zajedno («oni svi u plõč protiv mene») (Brest)
plõšak	— daska kojom se pritiska ukiseljeni kupus
plõt	— ograda (uopće)
plõtica	— vrsta riječne ribe
plũndra	— kurva (Jarče Polje)

pljúnak	— ispljuvak (Brest)
põčka	— dječja postelja (Brest)
podãprit	— poduprti
põdat	— dati (»põdaj mu jila«)
põbradnja	— donji dio jarma (Brest)
podiljeník	— osoba koja se podijelila i odvojila od zadruga, obitelji
põd'ne	— tar
podrà'n'ca	— uranak
podrà'n't	— uraniti
podšprãjcat	— poduprti
podũplat	— podvostručiti, udvostručiti
podvõjčit	— podvostručiti (Brest)
põdvorba	— posluženje, služenje
poflãknit se	— nepozvan se uplesti u razgovor (Brest)
põišć	— čovjek koji voli jesti
pojapũš't	— potjerati (Brest)
pokêckat se	— posvađati se
põkiput	— poput (Brest)
põlap	— lakomac (Brest)
põldašnji	— poludnevni
poleževat	— malo, malopa legnuti
põlibnica	— božićni kruh (Šćulac)
polígat	— polijegati
polotunãr't se	— postati bezvjerac, prijeći na drugu vjeru
polõvka	— polovica
põljka	— polka
pomêst se	— izgubiti se, zalutati (Brest)
pomivãč	— umivaonik (Brest)
põnljak	— ponedjeljak (Brest)
põpovska mũda	— vrsta biljke
popřtit se	— popeti se
põputbina	— nešto hrane i novca što se uzme za put, ili se dobije na poklon
porèn't	— pognati stoku
porin't	— pogurnuti
põrta	— pruga na odjeći (Brest)
posêkn't se	— posušiti se, (»kiša je pãdala al se zẽmlja brzo posêkn'la«) (Brest)
posihat	— ljutiti se na koga, biti prema njemu stalno ohol, otresit (Stative)

pšmak	— promjena vremena
posmúcat	— posjeti halapljivo
posmúkn't se	— poskliznuti se (Brest)
pšprišan	— kojem ništa nije teško, kojeg se svugdje može poslati
postrāšit	— priprijetiti, ukoriti
poškvācat	— poštućati
pošōrat se	— pomokriti se
poštrovāćit	— nebitnim prikriti bitno, »zamazati oči« (»poštrovāćla je dīcu s čokoladom, pa su ju slušala«)
pšvanki	— primitivna obuća od vune, podšivena gumon (Brest)
pošvōrdat se	— pomokriti se (Netretić)
pōt	— znoj (Brest)
potabāč't	— pogaziti, uništiti (travu, žito npr.) (Brest)
potākn't se	— nepozvan se uplesti u razgovor (Brest)
potāvšat	— zataškati (Brest)
pōtepst se	— prokurvati se (Brest)
potpeljēvat	— podbadati, zezati (Brest)
potpřdljiv	— posprdan
potūkat	— imati sreću (»srića me potūkla da je on bil s ma- nom inače bi ōpal«) (Brest)
pōtvor't	— okriviti koga, objediti (Brest)
povřšit	— dovršiti pletivo na onom dijelu gdje neće biti okovratnika
poždrōkn't	— progutati
prašan	— uvredljiv, osjetljiv
prašljiv	— uredljiv
praščat	— vikati, praskati
pravdāš	— osoba sklona svadi
pravdāš'ca	— svađalica
přcmat	— kukati (Brest)
přčast	— uvredljiv
přđa	— djevojka ili žena koja je fizički slaba, sitna, a nije na dobrom glasu
prebisāč't se	— presavinuti se preko stola za vrijeme jela
přčut	— probdjeti
predāč	— pred što
předal) přēdalac)	— pretinac u »kōslu« za škare i nožice
přēnjat	— prestati, utišati se (»kiša je přēnjala«)
přfrknt	— zasukati

pregovârat se	— lagano se svađati
prekin't (ruku)	— slomiti ruku
prekvaljivat se	— prenemagati se
preljôm't se	— opustiti se (Brest)
premržn't se	— prehladiti se
preokret	— prevrat
preoslavac	— pravoslavac (Brest)
prepovidat	— zabraniti (Brest)
prepúkat	— prorijediti u plijevljenju
prereć se	— posvađati se
prešić se	— pokvariti se (mlijeko) (Brest)
presidat	— sjedati s jednog mjesta na drugo
presun't (se)	— presavinut (se)
prevaga	— prijevoj, nizbrdica između brda i visoravni
prevrišćat se	— ukiseliti se (odnosi se na mlijeko)
prežger	— kvasac (Mrzlo Polje)
prežgat	— prepeći (»prežgana župa«)
prežit	— pretrpjjeti, preživjeti svašta u životu
pri	— kod
pribrat	— prikupiti
pričet	— početi (Brest)
pričinjat se	— pričinjavati se
pridrèpit	— prigiječiti
prikâzat	— prodati budzašto
priljòskat se	— prikupati se društvu
primêrkat	— dohvatiti, uhvatiti na djelu, opaziti u krađi (»samo da ga je primêrkam, bit će mu . . .«) (Brest)
primorítka	— vrsta kukolja, korova (Stative)
priřanak	— mali prašćić koji se prihranjuje
priřošak	— izdanak na vrhu kukuruzne stabljike
prispodâbljat	— uspoređivati koga s kim lošijim (»zâć me prispodâbljaš tẽmu lopovu?«)
prispodâbljat se	— pretvarati se, prilagođavati se glumeći
prispodòbit se	— 1. prilagoditi se 2. dotjerati se
priřtrân't se	— smiriti se (Brest)
priřkûljat se	— priřuljati se (»řkûljat se« = řuljati se)
priřpič't	— pritisnuti (nevolja), doći u řkripac (»priřpič'l mu je već« = dojadio mu je)
pritiâman't	— oboljeti na smrt (»dũgo je bil zdrav, al řad je nãglo pritiâman'l«) (Brest)

přitka	— drvena motka u kokošinjcu na kojoj stoje kokoši
přizvat	— dozvati k sebi
přizgat	— pripaliti
přizvı́dit (na koga)	— prisiliti koga, navaliti da ti što da
přkenj't se	— mučiti se (Brest)
přlj	— izdjeljani kolčić ili letva koji učvršćuje bočnu stranu zaprežnih kola (Brest)
prnjâtur (prnjâtor)	— sirotan, sirotinja (šćulac)
probiróv	— izbirljivac
procijáč	— cjedilo (Brest)
pròdikat	— držati misu
profrlêzat	— ovlaš što uraditi, površno napraviti
progróvat	— otčepiti začepljeno
pròkšija	— đakonija, luksuz, fino jelo
prosũn't	— proći kroz, probosti (»prosunlo me snoć u križ-cim na speć«) (Brest)
prôtak	— rešeto
protâkn't	— proći kroz što, proteći, prosijati
próznak	— 1. prvi jutarnji zraci, osvit zore 2. zrake svjetlosti što prodiru kroz mali otvor
proždřókn't	— progutati, proždrijeti
přtača	— kokošji želudac (Brest)
přtit se	— pesti se, penjati se
prũjka	— pruga koju napravi suza na licu (Brest)
přveskinja	— prvorotkinja (Brest)
pũcman	— tekstilni majstor u tvornici
pũka-pũka	— potiv kojim se vabe pure
pũrnjak	— stanište za pure (Brest)

R

râcman	— patak
râjbat	— tegliti, naporno raditi (Šćulac)
râje	— radije (Brest)
râjtat	— dugo bez koristi pričati (Brest)
râjzar	— lotalica, skitnica
râjzat	— lutati, skitati
rakínski (rakijínski)	— rakijski
râkva	— lijes (Brest)
rasčemũsan	— raščupan (Brest)
raskâzat	— rastumačiti

raskažévat	— rastumačivati, objašnjavati
raskòvrat se	— rashodati se, uhvatiti korak pošto nam je u početku teško išlo, opustiti se, raskraviti se (Brest)
raskramâr't	— raskomadati (1) napraviti nered (2)
rasparâнка	— debela žena koja ne pazi na svoj izgled
raspëçit se	— raširiti se, raširiti noge
raspřden	— nemaran, neuredan, koji se ne zna dotjerati (Brest)
rasprĎenac (rasprĎen'ca)	— neuredna osoba
raspŭčvat	— razmrsiti, raspetljati
raspŭšćan	— raspušten, neuredan
rastonâçit (rastolmâçit)	— rastumačiti (Brest)
rastrĕst	— širok
râstrošan	— rasipan
rastrŭĎen	— jako umoran, obično tek drugi dan po naporu
râšće /frazu/	— »pròdat krâvu dok je na râšću« = dok još raste (Brest)
razbâtrit se	— utješiti se, nakon tuge se razveseliti
razdevĕtat se	— razapeti se od posla
razdrâcat	— stati nogom u izmet i raznijeti uokolo
razdrĕgnit	— raširiti, razvezati, raspetljati čvor
razdrĭsnit se	— rasprsnuti se, razbiti (»jâjce je òpalo nâkla i razdrĭsnilo se«)
razdròbit	— usitniti
razgovârat pogân'cu	— obrednim riječima tjerati upalu očne spojnice
razlijat	— prolijati
raznâšat	— raznositi
razsvĭstit se	— ošvijestiti se
râzvrc	— raskinuti, razvrgnuti
razvrĭnit	— izvrnuti
rĕdije /komparativ/	— rjede
rĕsat	— listati
rĕskat	— hrskati, grickati glasno
rĕtkosija	— rešeto (Jarče Polje)
Ričičkinja	— stanovnica Rečice, koja je inače čisto kajkavsko selo (Stative)
rĭgljac	— drvena reza na vratima
rĭn'ć	— francuski ključ
rĭpsat	— snažno, jako ribati
rĭz	— rez

r ^{iz} getat se	— jako se smijati, grohotom se smijati (Brest)
r ^{od} 'ca	— rodakinja
rodāk	— susjed (isključivo u tom značenju)
r ^{pt} enjača	— kičma
r ^š čalac	— hrskavica
r ^{ub} inčec	— komad, dio rublja, bilo koji dio odjeće (Brest)
r ^u ščac	— hrskavica (Mostanje)
r ^ž lja	— raž (Brest)
S	
sād	— vrt
sādić (sād'ć)	— manji vrt, vrtić
salētīt (salātīt)	— stići sve napraviti (»žūrļa se je na cūg al je doma sve prije salēt'la)
sānest	— skinuti odozgo (»sanēsi šunjku s tāvana«)
sānjen	— pospan
sāpinjača (sp ⁱⁿ jača)	— igla sigurnica (Brest)
sāpunjača	— sapunica (Brest)
sasōvrat	— vikati na koga, istresti sav jal na koga (»kad se v ^{rn} 'l iz lōze sasōvrāla je nā njeg zāč joj ni dōne-sal trūckanov«)
sastrūjat	— oboliti (odnosi se smo na bolesti stoke) (Brest)
sātina	— saće (Jarče Polje)
sāv ^r 't se	— sasušiti se (odnosi se isključivo na čovjeka)
scījat se	— cijediti se
scōpan	— zdepast (Brest)
sčrvljiv't se	— pokvariti se, strnuti
sedmāk	— koji je rođen (izležen) u sedmom mjesecu (Jarče Polje)
sēgat se	— pribojavati se (»išal bi kōd njeg al se sēgam . . .«) (Brest)
sfūljat	— smotati na brzinu, zamotati
sik	— sječivo (Brest)
sīna	— sjena (Brest)
sīnt	— praviti sjenu, zasjenjivati, sjeniti (Brest)
siper	— sitni kamen tucanik
sivat	— sijevati
skālīt se	— zamutiti se
skālna	— mutna (tekućina, voda)
skēterat se	— spremati se za put (Brest)

skīcat	— cviliti
skīkn't	— nestati, izgubiti se
sklād ⁿ ja	— četvrtasta hrpa slame (Brest)
sklĕn't	— nagovoriti (»sklĕn'l ga je da ide šnjim u Amĕriku«) (Brest)
sklomĕndija (-sklomĕnda)	— velika, nespretna žena (Brest)
skōgum	— s kim(e) (Lauši)
skōmac	— nizbrdica na cesti (Brest)
skōmina	— zazubica (Netretić)
skōmpovat se	— dogovoriti se (Brest)
skōvat	— razbiti (Brest)
skrĕč't se	— poguriti se
skrĕn't se	— zalediti se, skoriti se, zamrznuti se
skrĕt	— zavoj (Brest)
skūba	— mršava žena
skūtrit se	— skupiti se, zgrčiti u bolu
slabūćkan	— slabašan
slāz't se	— okupljati se (Brest)
slĕc se	— 1. skupiti se, okupiti se, sastati se (»nārod se slĕgal«) 2. oboliti (»bīl je zdrāv, al je nāglo slĕgal« 3. smiriti se (»slĕzi se!« — smiri se)
slomāzdrat	— sasuti bujicu pogrđnih rijei (»bīl sam s ōcum u lōzi pa me slomāzdral zāc nīsam zĕl sīkiru«)
slūpotak	— 1. sklepana kućica (Brest) 2. loš namještaj (Brest)
smākn't	— odlutati, izmaći se od kakvog posla, umaći, dase petama vjetra
smāl't	— smanjiti količinu (Brest)
smāt	— zavoj (Brest)
smīl't se	— sažaliti se
smīrat	— smjerati, namjeravati
smīsa	— smjesa
smōžan	— snalažljiv (Brest)
smfcat	— bučno srkati (Brest)
smfkalj	— sluzav iscjedak iz nosa (Netretić)
smūšn't se	— smučiti se
snīmat	— skidati
snīmat	— skidati
snītljiv	— neplodan (u prenesenom značenju — koji nije ni za što)
snōćka	— sinoć

sôrcat	— zagalamiti, zavikati, dići viku na koga
spavûvat se	— podrigivati se (»spavûje mi se« = podriguje mi se) (Brest)
sperínje	— napoj, pomije (Brest)
spínav't (se)	— zapjeniti (se) (Brest)
spôdnest se	— ponesti se (Brest)
spodřkn't	— pronijeti lažnu, krivu vijest trač (Brest)
spôlak	— ostavština, baština
spôlka	— ostavština, baština, nasljedstvo (Brest)
sprešno	— hitno (Brest) (»sprešno te tribam«)
sprôkšat se	— pogospoditi se, uzoholiti, naučiti na dobro
sprôti	— nasuprot (Brest)
spûn't se	— napuhnuti se, oteći (»ôpekal sam se i ôdma mi se spûn'lo«)
sračka	— proljev
sreketanje	— glasanje svrake
sreketat se	— glasati se kao svraka (Brest)
srômat	— zagalamiti, podići buku
srûnat se	— obrušiti se (»srûnala se zêmľja s brđa«)
stêkal	— bijesan (»stêkli pas«)
stêšcat se	— doći slabo (»stêšcalo mi se u želûcu«) (Brest)
stîpat se	— dangubiti, lutati bez cilja, besposličariti i smetati drugima u poslu (Brest)
stîpljiv	— koji voli ogovarati i nije od riječi (Brest)
stîpuša	— osoba sklona lutanju i lažima
stiška	— gužva
stôplit (se)	— ugrijati (se)
strašan	— razvijen, jak
strêna	— potrbušnica u svinje (Brest)
strêpan	— spljošten
strkêvat se	— često se susretati s istom osobom na putu, na poslu
strĳkn't se	— nenadano se sastati s kime, sudariti se
stršanj	— stršljen
strûjat	— pobolijevati
strûnjiv't	— strunuti (Brest)
sûbedast	— luckast, neuračunljiv (Siča)
sûbitat se	— usuditi se reći ili učiniti (»Ne sûbićem se pôjt na tãko dãleki pût, po tãko gřdom vřimenu«) (Brest)
sûkača	— drveni valjak duljine 1 metra, promjera 5–6 cm, kojim se ravnalo istkano platno na »lopãru« (J.

Polje)
2. ženetina uska, mršava

- sūmljiv — sumnjiv
- sūnčenjača — suncokret (Brest)
- susprigat se — susprezati se
- sūstat — umoriti se
- svājat — svraćati, navraćati i obilaziti rodbinu (Brest)
- svākidajni — svakidašnji (Brest)
- svēčera — pred večer
- svēšće — smeće (Mostanje)
- Svēt'ca — crkveni blagdan Blagovijest (25. III)
- svīkn't se — naviknuti se (Brest)
- svinjčāk — svinjac
- svōjbina — svojta, rodbina (Brest)

Š

- šakrištija — sakristija (J. Selišće)
- šāmara — sjekirica (Brest)
- šāpkat — šaputati
- šāruge — drveni zaslon na zadnjem dijelu zapr. kola (Brest)
- ščīpast — koji je sitnog lica
- ščīpat — štipati
- ščīpke — štipaljke (Brest)
- ščūlac — vrsta bodljikave trave (*Crithmum maritimum* L.), ime sela, brda, i prezime
- šēftat — obavljati poslove idući po svijetu, tražeći bolji posao, lutati bezvezno
- šekreštija — sakristija (Novaki)
- šēper't — krivudati u hodu (Brest)
- šībn'ca — 1. prečka na ljestvama
2. drvena prečka u kotaču zaprežnih kola (Brest)
- šīcat — 1. teći tankim mlazom (»mliko šīca u kāblicu«)
2. vršiti veliku nuždu pri mekoj stolici, proljevu
- šīf — brod
- šīkanac — ženski prsluk (Brest)
- šīmfat — grditi, karati
- šīpak — ruža
- šīr — širina
- šīri — mali konjski oglavi
- škāmlja — posuda u crkvi u kojoj stoji sveta voda (Brest)

škëljanka	— drvena brava (Brest)
škljôca	— britva (Netretić)
škràlup	— skorup (Brest)
škràpkanje	— vrsta narodne igre kamenčićima (vidi pod »pèc-kanje«)
škràpkat se	— igrati se »škràpkanja«
škrèbetat	— klepetati (Brest)
škròbôtac	— šumska biljka s tri srcolika lista, zimzelena, a cvjeta u svibnju (Šćulac)
šlâpat	— nespretno hodati
šlêst	— tjelesna konstitucija (»slâbe je šlêsti«) (Brest)
šliskat	— vršiti veliku nuždu kad je meka stolica (Brest)
šlôprog	— premali prostor u kući, pretijesna kuća, stan
šljâka	— štap
šmir	— kolomaz
šòdat se	— šaliti se s visoka, ironično, kočopereći se
šòrat	— mokriti
špânga	— ukosnica
špâran	— štedljiv
špêla	— znatiželjna, dosadna, mlada djevojka
špènger	— limar
špîca	— čipka
špîcnamet	— nadimak
špilj	— izdjeljani kolčić koji sa strane osigurava bočne stranice zaprežnih kola, a ima ih 4 (Jarče Polje)
špiljit	— promatrati (provirivati) skrivečki
špitan	— sitan, neugodan (Vukova Gorica)
šprîjat	— prštati
šprîn't	— prsnuti
špûrče	— janje od jednogodišnje ovce (Brest)
šrânjga	— prepreka, mitnica
šrêg	— koso (»nêmoj rîzat u šrêg«)
šr̃šo	— ljut, nakostriješen čovjek, prijeke naravi, sklon kavgi
štalâncija	— proslava povodom završetka izgradnje krova
štâmpl (štâmplîc)	— čašica za rakiju
štâmpljin	— mjera za rakiju (3 l) (J. Polje)
štât	— tjelesna konstitucija
štâtan	— osjetljiv, krhka zdravlja (Brest)
štêktit	— čeznuti (»cûcak štêkti za gospodârom«, »cura štêkti za dèčkom«) (Brest)

štěntljiv	— koji gubi puno vremena, koji zahtijeva puno truda i vremena (»rôzanje kril' je štěntljiv pòsal«)
štõmpljin	— pluteni čep (Jarče Polje)
štõpat	— kočiti, zaustavljati
štràja	— prostirka za stoku od slame (Brest)
štràjsa	— ulica (Brest)
štràkat	— podsticati (»štràkat õganj«)
štrakõncija	— drangulije, sitničarija bezvrijedne sitnice (Brest)
štrco	— nedorastao, brz čovjek
štrèk	— srah, stres, strah (»prestràš' l sãm se, da je sve štrèk prošal kroz â me«) (Brest)
štrèkat se	— gizdati se, kicošiti (Brest)
štrěncat	— zvečati (»nõvci mi štrěnciju u žěpu«)
štrijum /frazu/	— »napûni štrijum« = napuni do vrha
štripe	— duge kose u muškaraca
štrk	— obad (Brest)
štrõkat	— zobati, kljucati (Brest)
štrũca	— hljeb kruha
štũnfe	— čarape
šumõt	— 1. šum u ušima (Brest) 2. huka brzaka (Mala Švarča)
šupëkat	— umilno se razgovarati, potihno se dogovarati, rotiti se, snovati (Brest)
šupírat	— protjerati, istjerati
šupit	— udariti, tresnuti
šũška-bũška	— bitanga, nikogović, nitko i ništa
šũšulj'ca	— neugledan, sićušan, bezvrijedan čovjek (Brest)
švërdat	— loše hodati slabim nogama, posrtati, saplirati se u hodu (Brest)

T

tãbalj't se	— izležavati se (Brest)
taštaměnt	— testament
tât	— lopov
těsto	— tijesto
tešnjâr	— mali prostor gdje je tijesno za stanovanje
tikat se	— ticati se
tĩmenjača	— tjeme
tõc	— zadržak (mrtvački) (Brest)
tõfn't	— udariti

tòlaž't	— tješiti (Brest)
tòlmač	— tumač (Brest)
toljár	— novac (Netretić)
tòmbolci (tùmbolci)	— dijelovi tkalačkog stana s kotačićima, na kojima vise »níćanice« (Brest)
tònač't	— tumačiti (Brest)
tòzlav	— nespretan (Brest)
trandalíkat	— napiti se i u pijanstvu se nekontrolirano derati i vikati
traž'ca	— 1. osoba koja što traži 2. traženje, istraga
trēfer	— pogodak
trēfit se	— naći se, sastati se
Trejâki	— vjerski blagdan Duhovi (Trejački pondiljak«) (Šćulac)
Trojâki	— Duhovi (Mala Švarča)
trōp	— ostatak vrenja grožđa
trōska (trōza)	— podebela, nepokretna, duhovno tupa žena (Brest)
trōzast	— koji ima oveću stražnjicu i kratke noge (Brest)
trūga	— drveni sanduk, lijes (Brest)
trūmba	— dimnjak na peći (Netretić)
trūnit	— rastresati (»trūnit gnjōj«) (Brest)
trūnjiv	— truo (Brest)
tūnja	— dunja (Brest)
tūran	— toranj (Brest)
tūrgulje	— vrsta šljiva (Brest)
tūta	— osoba bez nosa (Brest)

U

ubācat se	— oslanjati se, podbačati se (brest)
ūboško /prilog/	— sirotinjski (»on ūboško živi«)
ūdobar	— u pravi čas (brest)
ūdugo	— poduže, dugo (»ūdugo ga nima«) (Siča)
ugrōvat se	— izudarati se
ūkriž (gledati)	— razroko (gledati)
uloščit se	— smršaviti (Brest)
umēljat se	— izmučiti se, naraditi se i tako oslabiti (Brest)
ūntorak	— podsuknja (Brest)
uprēgn't	— upregnuti

ustân	— ustajao
uškulj'ca	— nedorastao, ali lukav i mudar čovjek (Brest)
ušlog	— oblog, udlaga
ušpitno /prilog/	— malo, oskudno
uštèkat	— uključiti
uštòljat (uštònjat)	— 1. uspavati dijete — 2. ušutkati koga
utikat	— uticati, bježati
utiskat se	— nametati se kome
ütoman	— uzalud (Brest)
utripat se	— dodvoravati se
üvratnjak	— dio njive uz među (Brest)
uzègal	— stisnut, stegnut, iz kojeg je izašla sva mast (»öcvirki su već stàri, užegli su«)
uzèkn't se	— stegnuti se

V

vakâvlje	— otkosi (Brest)
vâl't	— svaljivati krivicu na drugog (Brest)
vâltora	— otvor na svinjcu kroz koji svinja jede (Netretić)
vèberaj	— dio tkaonice u Pamučnoj industriji Duga Resa, nazvan po predratnom inženjeru Weberu
Vèlk'a masha	— Velika Gospa (15. VIII)
Vèl'ki čèdan	— tjedan uoči Uskrsa
vèrnit se	— iznevjeriti, izvjeriti se, okrenuti vjerom, izdati pa vjereno služiti drugom
vìganj	— posuda za žar u kovača (Brest)
vìkat se	— goniti se (svinja) (»pràse se víče«) (Brest)
vinâlka	— vinski podrum, prodavaonica vina
vìro	— koje se ne uklapa u cjelinu, koje ne odgovara ve- ličinom (Jarče Polje)
vìsta	— zapovijed konju da skrene ulijevo (Brest)
vìtrit	— vjetriti, provjetravati
Vlâji (genitiv — Vlâva)	— Vlasi (Vlaha) (Brest)
vôča	— kabao (Brest)
vödomeštar	— vodoinstalater
vôrdat	— bučiti
vrâjži	— vražji
vrâjža kôža	— jelenja koža, uopće štavljena koža
vřčica	— deblji konac (Brest)
vřškat	— dobivati »vřške«, tj. kukuruzni cvat, cvasti

vřški	— cvjetovi kukuruza
vřšljiv	— nemiran (»nĳma vrĳmena tĳte sĳd't pa je veĳ pĳs-tal vřšljiv«)
vřtaĳa	— řumica, řumarak (Brest)
vřĳija	— drveni kabao koji se nosi na ledima
vřhak	— lonac (Jarĳe Polje)
vřjac (vřje)	— ujak
vřjit	— ujesti
vřjna (vřjnica)	— ujna

Z

zĳbdat	— zavikati (Brest)
zĳbetljiv	— zaboravan
zĳbrlořt	— zasmetati, zaprljati (Brest)
zacĳpan	— nedokazan, tup (Brest)
zacĳrlat	— banuti, upasti nenadano (Brest)
zĳdelnice (zalĳnce)	— ograda na »gĳnku«, »kĳpljetu« (verandi) (Brest)
zĳdrĳskat se	— nenadano izvrřiti veliku nuřdu
zĳdrĳĳavat	— zafrkavati, řaliti se
zĳdrĳljit	— zeznuti, prevesti ředna preko vode (Brest)
zĳglamast	— nedokazan, tup, glup
zĳir't	— 1. zaostati u rastu — 2. pogorřati se (»vrĳime je zĳir'lo)
zĳĳjlat	— priĳvrstiti spoj dviju ploha zabijajuĳi zakovicu ili ĳavao
zĳalafĳr't	— zaĳepiti (u prenesenom znaĳenju, dobro nekome zapapriti)
zĳijĳĳ't	— otputati se, djelovati mirno i najedamput se diĳi i krenuti na put
zĳrĳv't	— skriviti (Brest)
zĳvrĳcat	— 1. uĳiniti da řto zagori (»zĳvrĳcal sam lĳnac«) — 2. zaprljati cipele ili odjeĳu blatom
zĳvrĳĳat	— poĳeti »kvĳĳat« (kvoĳka kvoca, a kad joj se pribli-řimo, naĳin glasanja joj se promijeni, pa kao da prede, »kvĳĳi«)
zĳlĳĳvat se	— zaprljati se (Brest)
zĳlp't se	— ne moĳi doĳi do zraka od plaĳa (obiĳno dijete)
zĳmajan	— lijen
zĳmiran	— koji je sklon zamjeriti se
zĳnest	— 1. obmanuti

	— 2. pomaknuti u stranu zadnji kraj kojeg vozila ili tereta i tako si olakšati
zanûjat	— nutkati
zapânat	— začarati (Brest)
zaprávljat	— popravljati, ispravljati, obnavljati (Brest)
zapřcat	— dići se i naglo otići (Brest)
zâpretan	— zahvalan (Brest)
zapřimat	— zauzimati, zapremati
zâpr't	— zatvoren
zâreć se	— zabuniti se u govoru, upotrijebiti pogrešnu ili neprikladnu riječ
zaručit	— zaurlati (Brest)
zasmětít	— zaprljati, napraviti smeće
zastínkat se	— zamrsiti se, zapetljati (»kôsa ti se na glâvi zastínkala«)
zasûcat se	— opeći jednjak jedući vrući kruh
zašëperit	— naglo otići, dići sidro, otputiti se, otperjati (Brest)
zašícán	— poprskan izmetom
zašícát se	— zaprljati se vlastitim izmetom
zašîpećít	— naglo otići, »dići sidro« (Brest)
zašlískan	— zaprljan vlast. izmetom
zašlískat se	— zaprljati se svojim izmetom
zaštëntat	— zadržati (»nisam pristâv'la ôbed jer me kûma Kâta zaštëntala«)
zaštrëkal	— sasušen stvrdnut (»suša je već dugo pa je zemlja sva zaštrekala«)
zaštrëkn't	— sasušiti se, skoriti, stvrdnuti se (odnosi se samo na zemlju) (Brest)
zašütlat	— zavezati nemarno (Brest)
zašvënkát	— pomaknuti zadnji kraj kola ili kojeg tereta u stranu (isto što i »zânest«) (Brest)
zašvôrdat se	— upišati se (Brest)
zâteć se	— dobiti nešto što nemaš (»pri meni se ùvik môreš zâteć nôvac«)
zâtepst se	— zaprljati blatom hlače sve do stražnjice
zâtor	— razmetan, rastrošan (»on je zâtor čôvik«) (Brest)
zavëćat se	— obećati se, zavjetovati se (»ona mu se zavëćala za žënu«) (Brest)
zâvetno /prilog/	— sigurno, udobno, lijepo, dobro, ugodno (»zâvetno mi je šnjôm žívit«) (Brest)
zavežëvat	— zavezivati

zavilaž't se	— zavezati maramu odostraga (Brest)
zavláč't	— zatezati (»on zavláči u gŏvoru«)
zavřtkat se	— zaprljati hlače blatom zbog nespretnog hoda
zâvrt (zâvrtan)	— nedokazan (Brest)
zâžgat	— zapaliti
zbŏrtat	— oboljeti na smrt (ali isključivo životinje) (Jankovo Selišće)
zdĕkat	— baciti, strpati u jamu (»zdĕkali su ga u grŏb«) (Brest)
zdĭjat	— dahtati, izdisati, brzo disati zbog bolesti ili uzbuđenja
zdrĕljan	— loše svezan, spetljan, stegnut, sputan
zdrĕljat	— loše zavezati
zdrĕgn't (se)	— stegnuti (se)
zdrĭčvat	— šivati ili tkati vrlo površno, nehajno (Brest)
zdrŭg	— duga motka, obično za odgurivanje od dna rijeke
zdŭmplat se	— desiti se odjednom (»dvĭ su se svâdбе zdŭmplate«) (Brest)
zelišće	— dio vrta gdje raste kupus
zĕlje	— jedna od manjih rupica izdubljenih u zemlji uokolo jedne veće u igri »kŭtkanja« (Mala Švarča)
zgâljat se	— razgolititi se (Brest), razgolićavati se
zgrĕžman	— naboran (Brest)
zgrĕžmat	— naborati (Brest)
zgučvat se	— zgužvati se (Brest)
zguljáčit se	— zgužvati se i skliznuti s kreveta (plahta)
zguř't se	— sagnuti se, pognuti se
zĭpka	— kolijevka
zivućn't	— zijevnuti poslije jela (pogotovo dijete) (Brest)
zlŏren	— izbirljiv (Brest)
zmijârnik	— područje puno zmija, leglo zmija
zmijsko mlĭko	— vrsta biljke koja raste na kamenjaru, sa šupljom stabljikom koju ispunjava gusta, bijela tekućina
zŏzat	— njihati, ljuljati (Brest)
zrĕće	— očna šarenica (J. Selišće)
zubĕtat	— pričati gluposti (Brest)

Ž

žâjfat	— sapunati (uz Kupu)
žbul'ca	— lučica (sadnica luka) (Brest)
ždrŏkac	— gutljaj

ždrŭljast	— žgoljav, mršav, kojem se poznaju sve kosti (»ždrŭljasta« je i žena slabih upalih i malih prsa)
žêja	— žeđ
žganjčëvka	— voda u kojoj se kuhaju žganci (Brest)
žgât	— isijavati (»sŭnce žgije«, »žgije« mi iz nôg') (Brest)
židat se	— uvijati se, uleknuti se (»dãska se žida«)
žilje	— žile
žlakírat	— doživjeti izljev krvi u mozak
žlëzdra	— žlijezda (Brest)
žlibnják	— završni crijep za krov (Jarče Polje)
žmëcat	— noga u obući koja je vlažna ili puna vode »žmëca«
žmŭkljar	— čovjek sklon mućkanju, prijeverama
žmŭkljat	— mutiti, mućkati, raditi sumnjive poslove, muljati
žöldat	— snažno ribati (Brest)
žutánjak	— žumanjak
žvântav	— neotesan (Šćulac)
žvântonja (žvântan)	— bitanga, neotesanko, koji se ne zna ponašati, balavac (Šćul.)
žvëpn't	— pasti odozgo (Brest)

DODATAK RJEČNIKU

B

bât'na	— štap kojim se služe stari i nemoćni
bôkač't se	— 1. rvati se (Brest) — 2. upirati se o što, čvrsto se držati i odupirati se (Brest)
brätfirer	— djever

C

câcak	— kolačić koji se daje djetetu da se umiri (Brest)
curićka	— malo veća djevojčica, tek što nije djevojka

Č

čäbar	— vrsta otvorene bačve, šire u gornjem dijelu
čuvâran	— štedljiv, skrban

D

drũncat — ljuljati dijete u naručju

F

filēki — tripice

I

isčãndrat — napričati gluposti, ocrniti koga, otračati

J

jil'ca — žena koja puno pojede

K

kãn't — upropastiti («kan'la ga je ona žena»)

klãnfa — željezna kuka, spojnica

L

lãuf — skitnja («sãki dan je u lãufu»)

M

mãljan — malen (Brest)

mũka mi je — ųao mi je, ųalim

N

nãdjida — sekiranje, briga, nervoza (Brest)

nãtički — vunene ųenske čarape (Brest)

nẽstudan — nesraman

O

õblizina — bliųnji, bliski rod, drug, svojta, rodbina (Brest)

obrũs't se jedan o drugoga, okrznuti se (Šćulac)

odlẽkn't — udaljiti se, odmaknuti se, odalečiti se (Brest)

õko — ako (Brest)

oplẽcje — ųenska bluza u narodnoj noųnji (Brest)

P

pār'ca	— parnjakinja, vršnjakinja
petljāčija	— osoba ili posao koji malo vrijede, koji nisu ono pravo
prikūljit se	— sagnuti se, primaknuti glavu trbuhu
primirišat	— primirisati
pripēljat	— privesti, dovesti
prōpal	— upalih obraza
prōpast	— smršaviti, oslabiti

R

rāstat se	— mimoići se (»ōbadva smo bili snōc u grādu, al se nīsmo vidli, nēgdi smo se rāstali«)
rasvītlit (pamet)	— prosvijetliti pamet (Šćulac)
razgovārat	— odgovarati od čega, od lošeg nauma i sl. (Šćulac)
rōdno /prilog/	— prikladno, pristalo (»rōdno ti stōji ova rōba«) (Brest)

S

skāšat	— smirivati ratobornog (Brest)
skičit	— skupiti se donijevši naglu odluku i otići brzo (Brest)
smerānija	— prigodni alat (Brest)
smēst se	— izgubiti se, zalutati (Brest)
spērki	— napoj (Brest)
sprēmat se	— »vri

Š

šmršanj	— čovjek koji govori kroz nos
---------	-------------------------------

T

tintoblajka	— vrsta olovke sa srcem umočenim u tintu, koja se nekada rabila
-------------	---

Z

zādrć	— zaostati u rastu
zādrgal	— zaostao u rastu (Brest)
zāmetan	— zaostao, priglup
zaplūv't	— naplaviti (Mostanje)

zâpretno	— zahvalno /prilog/
zâpor	— rešetkasti drveni zaslon na zadnjem dijelu zaprežnih kola
zbîgn't	— odustati i pobjeći

NAPOMENA

U izradi ovog rječnika u svemu sam se ravnao prema njihovim prethodnicima, osim što sam nastojao izbjeći greške koje su posebno bile karakteristične za moj prvijenac. Imena sela u zgradama ne označuju da se pojedina riječ isključivo tu govori, već samo da je tu zapisana. Traženje potvrda riječi po ostalim mjestima bit će tek dio većeg posla što me očekuje. Ako iza riječi nije označeno ime izvora riječi, onda je riječ o Zvečaju, mojem rodnom selu iz kojeg potječe najviše riječi. Izostanak »i« u infiksu i infinitivu označio sam apostrofom. Šarolikost u naglašavanju i izgovaranju otežavali su mi posao. Posebno zahvaljujem na pomoći Tomi Beniću, Ivanu Fuduriću i Božidaru Tomičiću.